

6. Radio- og fjernsynsprogrammer, jf. lovforslagets kapitel 4

6.1. Den gældende ordning

Den gældende pligtafleveringslov omfatter som nævnt kun *udgivne* værker. En række offentliggjorte værker falder derfor uden for pligtafleveringslovens område. Det gælder eksempelvis for radio- og fjernsynsprogrammer.

Der er således ikke i lovgivningen fastsat regler for, i hvilken udstrækning radio- og tv-programmer skal indsamles og bevares i offentlige samlinger. Ophavsretslovens § 33 giver dog Statens Mediesamling, som er en afdeling af Statsbiblioteket, adgang til at optage radio- og fjernsynsprogrammer på bånd, hvis de har dokumentarisk værdi. Som eksempler på udsendelser, der ikke har dokumentarisk værdi, nævnes i lovbetænkningerne biografilm, grammofonmusik og andet stof, der eksisterer uafhængigt af radio- eller fjernsynsmediet, og som eventuelt har været genstand for en selvstændig udgivelse.

Efter oprettelsen af Statens Mediesamling i 1987 blev der indgået aftale med DR og TV 2/DANMARK A/S om, at de to foretagender optager og afleverer hele sendefladen af radio- og fjernsynsprogrammer til Statens Mediesamling. Hertil benyttes de dokumentationsbånd, som foretagenderne ifølge medieansvarlovens § 7 er forpligtet til at fremstille og opbevare i 3 måneder. Derudover optager Statens Mediesamling selv de danskproducerede programmer, som udsendes af TV 3, der er hjemmehørende i England, men som sender på dansk og rettet mod et dansk publikum. Endelig opfordrer Statens Mediesamling lokale radio- og fjernsynsstationer til at aflevere en hel uges udsendelser en gang om året. Cirka 60 ud af 300 stationer følger opfordringen.

Statsbibliotekets radio- og fjernsynsarkiv omfatter således følgende radio- og tv-programmer:

- DR radio, inklusive regionalradio fra 1984 og fremefter
- DR1 fra 1987 og fremefter
- DR2 fra 1996 og fremefter
- TV 2/DANMARK inklusive regional-tv fra 1988 og fremefter
- TV 2 Zulu fra 2000 og fremefter
- Lokalradio/tv, udvalgte perioder fra 1983 og fremefter
- TV3 (danske udsendelser) fra 1998 og fremefter
- TV S (Sportskanalen) 1997 (Sportskanalen eksisterede kun fra marts 1997 og året ud)
- Diverse ældre DR-programmer fra 1950 og fremefter.

Afleveringen af optagelser af udsendelserne sker således som udgangspunkt på frivillig basis. Mediesamlingen refunderer i henhold til ovennævnte aftaler DRs og TV 2/DANMARK A/S's udgifter til bånd samt forsendelsesomkostninger.

6.2. Udredningens anbefalinger

Udredningen anbefaler, at pligtafleveringsloven også kommer til at gælde for radio- og fjernsynsprogrammer. Under henvisning til principperne bag pligtafleveringen finder udredningen, at indsamlingen bør omfatte alle radio- og fjernsynsprogrammer rettet specifikt mod et dansk publikum og ikke alene TV 2/DANMARK og DR. Indsamlingen bør omfatte alle radio- og fjernsynsforetagender med en vis udbredelse i Danmark hvad angår seer- og lyttertal, og hvor der kan identificeres egenproduktioner med kulturarvmæssig interesse.

I valget af strategi til indsamling af radio- og fjernsynsprogrammer finder udredningen, at der, ud over de bevaringsmæssige hensyn, også bør tages hensyn til økonomien. I den forbindelse er det nødvendigt at sammenholde udgifterne til bånd og lagerplads ved indsamling og bevaring af hele sendefladen med udgifterne ved at udvælge dele heraf. Indsamlingsstrategien kan omfatte stationernes aflevering af bånd eller optagelse af programmerne fra luften (eller kabel). Her er de afgørende hensyn den tekniske kvalitet, indsamlingen af metadata (dvs. data om programmerne) og omkostningerne ved indsamlingen.

Når produktionen sker i digital form, anbefaler udredningen, at aflevering af programmerne sker i form af en kopi i browserformat, dvs. fremvisningsformat, sammen med de metadata, der hører til de enkelte programmer. Bevaringen retter sig mod forsknings- og dokumentationsformål, og derfor er bevaring i genudsendelseskvalitet, som er meget udgiftskrævende, ikke nødvendig. Selve afleveringen kan ske som en direkte elektronisk overførelse af programmerne fra radio- og fjernsynsforetagenderne til Statens Mediesamling. På det tidspunkt vil omkostningerne til lager være så små, at det vil være billigere at indsamle sendeflader fra de relevante radio- og fjernsynsforetagender, frem for at gennemføre en selektiv indsamling af specifikke programmer. Indtil radio- og fjernsynsforetagenderne kan levere kopier i digital form, anbefales det i udredningen at fortsætte den hidtidige aflevering af lyd- og videobånd.

Endvidere anbefaler udredningen, at der stilles krav til TV 2/DANMARK A/S og DR om at bevare tidligere og fremtidig egenproduktion i arkiver, der opfylder almene bevaringstekniske standarder.